

# KORSTNAPÜHKIJA SURM





# KORSTNAPÜHKIJA SURM

Inglise keelest tõlkinud Maria Lepik

Š O T I K R I M I N U L L I D E S A R I



Originaali tiitel:  
M. C. Beaton  
Death of a Chimney Sweep  
Grand Central Publishing, 2011

Toimetanud Priit Põhjala  
Sarja kujundanud Jüri Jegorov  
Küljendus ja makett Villu Koskaru

Copyright © 2011 by Marion Chesney  
Tõlge eesti keelde © Maria Lepik ja Tänapäev, 2019

ISBN 978-9949-85-520-9

[www.tnp.ee](http://www.tnp.ee)

Trükitud AS-i Pakett trükikojas

Georgie Askew'le ja Dave Tappingule ning kauni Cavendishi hotelli töötajatele Chatsworthi mõisas, kes pakkusid meile peavarju ühe terve talvise pärastlõuna, kuigi me polnud külalised. Palju tänu.



## ESIMENE PEATÜKK

*Kattis tahm sind, ehtis kuld,  
poiss või piiga – üks on muld.\**

– William Shakespeare

Drimi küla Sutherlandis Loode-Šotimaal külastasid kõrvalised isikud harva. Isegi Kesk-Šoti madaliku šotifanaatikute klubi kõige aatelisem liige poleks saanud väita, et see koht on huvitav või ilus.

See oli väike küla, mis asus sügavale maismaasse ulatuva merelahe otsas, kus kõrged mäed langesid otse vette, nii et laht tundus must ja pahaendeline isegi selgel päeval. Küla koosnes korratust hulgast lubjatud majadest ja ühest vürtspoest. Mõni aeg tagasi oli seal toime pandud mõrv, mis oli korraks kohale

---

\* Tlk Georg Meri.

toonud välismaailma, aga pärast seda oli Drim taas vajunud oma tavapärasesse tardumusse.

Külas polnud enam alalist kirikuõpetajat, aga teenistused toimusid kirikus igal kolmandal pühapäeval külalisjutlustaja eestvedamisel. Vana kirikla seisis tühjana ja keegi ei paistnud tundvat huvi selle äraostmise vastu. Pealegi räägiti, et majas kummitab, sest eelmine kirikuõpetaja oli end seal pärast seda üles poonud, kui ta naine oli ta maha jätnud ja jalga lasknud.

Lähim politseinik, politseiseersant Hamish Macbeth, elas veidi maad eemal üle mäe nõmme taga Lochdubhi külas, ja kuigi Drim jäi tema piirkonda, oli tal harva põhjust seda kohta külastada.

Põgus elevushoog tekkis siis, kui ühed uustulnukad ostsid vana George'i-aegse häärberi küla kohal mäenõlval. See oli juba mõnda aega tühjana seisnud; eelmine omanik oli olnud üks ekstsentriline vanaproua. Maja oli olnud müügis viis aastat, enne kui kapten Henry Davenport ja tema naine Milly selle ära ostsid.

See oli kolme korrusega ruudukujuline punasest liivakivist hoone, niisama ebameeldiv ja sünge kui küla ise. Sealt oleks avanenud hea vaade ümberkaudsele maastikule, kui maja poleks ümbritsenud loorberid, ebatsuugad, kasesalud ja üks hiiglaslik araukaaria.

Paar külaelanikku olid inglise paaril külas käinud, kui see neli kuud tagasi siia oli kolinud, ja viinud kingiks kooki, aga neid oli pelutanud kapteni ülespuhutud käitumine ja naise



närb pelglikkus. Paar käis sisseoste tegemas lähimas linnas, Strathbané'is, nii et Milly Davenport ei külastanud isegi kohalikku poodi.

Kapten Henry Davenport oli sõjaväest erru läinud, olles veidi kibestunud, et polnud saanud kõrgemat auastet, aga veendunud, et tema poole tuleb endiselt pöörduda sõjaväelise tiitliga. Kusagil mujal riigis poleks ta endale nii suurt maja lubada saanud, see siin aga sobis tema suurejooneliste ideedega.

Tema naine Milly, samuti inglane, näitas endiselt märke kunagisest kenadusest. Ta oleks tahtnud palgata ühe külanaise, kes aitaks teda koristustöodes, aga tema abikaasa ütles sapiselt, et naisel polegi oma ajaga midagi muud peale hakata ja see oleks vaid raha raiskamine.

Kapten oli avastanud, et maja juurde kuulub turbaauk, ja nii palkas ta ühe kohaliku mehe, Hugh Mackenzie, teda turbaga varustama. Aga turbatuli ajas kohutavalt suitsu. Ühel õhtul sai kapten harvaesineva telefonikõne. Ta naasis telefoni juurest – mis asus endiselt tuuletõmbusega koridoris, kus see oli seisnud paigaldamisest alates –, nagu punetav ja murelik.

„Kes helistas, kallis?” küsis Milly.

„Üks vana sõber sõjaväe päevilt. Kuule, tee midagi kasulikku. Ma lähen homme jalutama. Tee trenni. Kutsu korstnapühkija ja lase see kuradi korsten ära puhastada! Kui keegi läbi astub, ütle, et ma olen välismaal.”

Vähem kaugeses Šotimaa osades lasid inimesed oma korstnaid puhastada tahmaimuriga. Aga Drimis usaldasid külaelanikud

rändkorstnapühkija Peter Ray ja tema vanamoodsate harjade teenust.

Korstnapühkijat arvatakse endiselt pulmas õnne toovat, eriti kui ta pruuti suudleb. Pete teenis sellega lisaraha; teda palgati pruute suudlema, kuigi inimesed võisid vanduda, et ta käib vannis vaid kaks korda aastas: korra jõuludel ja korra lihavõtetel. Suurema osa ajast oli ta niisama must kui tahm, mida ta korstendest eemaldas. Ta elas hütis, mis asus kõrgel nõmmedel Lochdubhi ja Drimi vahel. Ta sõitis vanamoodsa mootorrattaga, millel oli külgkorv harjade vedamiseks.

Milly sai tema telefoninumbri, helistades kohalikku poodi. Vahetult enne korstnapühkija tulekut ütles kapten mõistatuslikult, et plaanib mõnda aega väljas olla, ja kordas, et kui keegi teda küsib, peab naine ütlema, et ta läks välismaale.

Korstnapühkija saabus kohe pärast kapteni lahkumist. Milly heitis pilgu tema tahmasele väljanägemisele, andis talle kruusi teed ja kiirustas siis külalistuppa, et katta vaip ajalehtede ja vanade linadega. Seejärel ütles ta, et jalutab külasse süüa ostma. Ta küsis Pete'ilt, kui palju töö maksma läheb, ja andis talle siis raha, öeldes, et kui ta pole tagasi selleks ajaks, kui Pete lõpetab, võib mees köögi kaudu lahkuda, ukse enda järel lukku keerata ja võtme kirjapilusse panna. Millyl oli varuvõti. Ta tahtis väga kodust võimalikult kaua eemal olla, juhuks kui see keegi, keda ta abikaasa vältida üritas, läbi peaks astuma. Ta teadis, et ei suuda valetada, ilma et see läbi paistaks.

Pealegi polnud tal kuigi palju võimalusi kohalike külanais-  
tega kohtuda ja ta igatses kangesti kellegagi vestelda, ükskõik

kellega, kes pole tema abikaasa. Ta kulutas kohalikus poes väga vähe, teades, et ta abikaasa tunneb pahatahtlikku naudingut sellest, et ei kauple kohalikega, aga ta lobises mitme naisega ja proua Mackay kutsus teda enda poole teed jooma.

Üle pika aja esimest korda rõõmu tundes läks Milly paari tunni pärast koju. Ta avastas meelepahaga, et köögiuks on lahti, ja mõtles, et korstnapühkija on unustanud ukse lukustada või on ta abikaasa tagasi tulnud. Milly võttis põrandalt linad ja viis need pesuruumi. Koldes oli endiselt kokkukägardatud ajalehti, mida ta oli sinna pannud langeva tahma kinnipüüdmiseks. Ta otsustas võtta klaasi viskit, enne kui edasi koristab. Ta võttis puhvetkapist ühe oma abikaasa hinnalistest linnaseviski pudelitest ja valas endale helde koguse. Mees ei oleks seda heaks kiitnud, aga ta oli õhtuti tihti nii purjus, et naine oli kindel, et ta arvaks, et on viski ise ära joonud.

Milly võttis külalistoas istet, rüüpas oma jooki ja silmitses suurt kivikaminat. Ta oli nautinud killukest vabadust. Kui ta abikaasa vaid sagedamini ära käiks! Kui ta vaid surnud oleks, sosistas tige vaikne hääl ta peas.

Süüd tundes võttis Milly veel ühe lonksu, kuulatades kogu aeg abikaasa saabumist. Tuul oli tõusnud ja vilistas ümber maja.

Tilk! Tilk! Tilk! Milly kangestus. Mis hääl see on? Kas köögikraan lekib? Ei, tundus, et heli tuleb kaminast. Hakkas pimedaks minema. Ta tõusis püsti ja pani kõik tuled põlema.

Tilk!

Heli tuli kaminast. Ta läks kamina juurde ja uuris seda. Midagi tumedat langes tilkadena paberile. Korsten oli vana.

Kummardudes ja üles vaadates võis taevast näha. Ehk oli see vihm.

Ta püüdis ühe tilga käeseljale ja tõstis käe kamina kõrval laual seisva lambi alla.

Milly tõi kuuldavale hirmunuuksatuse. Veri!

Selleks ajaks kui politseiseersant Hamish Macbeth Lochdubhist kohale jõudis, oli Milly end kööki kinni pannud. „Korstnast tilgub verd!” hüüdis ta, kui pikka kasvu politseinikule ukse avas.

„Rahu nüüd,” vaigistas Hamish. „Võib-olla on mõni lind või loom sinna kinni jäänud.”

„Aga korstnapühkija käis siin korstent puhastamas.”

„Millal?”

„Täna hommikul.”

„Ja kus on teie abikaasa?”

„Ta läks jalutama. Ta pole veel tagasi jõudnud.”

„Külalistoas, jah?”

„Jah, ma näitan teile.” Milly juhatas teed. Külalistuba oli hajusalt sisustatud ise kokkupandava Rootsi mööbliga, mis oli kunagi elegantsesse tuppa sobimatu.

Hamish võttis välja võimsa taskulambi, kükitas ja valgustas sellega korstent. Valgus langes rippuvale korralikult viksitud nahast kingapaarile.

Hamish vajus kandadele. „Ma kardan, et korstnas on surnukeha kinni.”

„Oh, see vaene korstnapühkija!” ahhetas Milly.

Hamish ei tahtnud talle öelda, et Pete pole kunagi kandnud muid jalanõusid peale vanade räpaste praguliste saabaste. Ta helistas politseiprefektuuri ja nõudis kogu kupaatust – kiirabi, tuletõrjet, kriminaliste ja politseid.

Ta pöördus Milly poole ja ütles leebelt: „Minge teie parem kööki. See pole teile sobiv koht.”

Oodates Hamish närvises. Mis siis, kui korstnas olev mees polegi surnud? Aga kui ta keha alla tõmbaks, süüdistataks teda võimaliku kuriteopaiga rikkumises.

Kergendusega kuulis ta lähenemas huilgavaid sireene. Ta astus kõrvale, et lasta kõigepealt tuppa valgetes türipides kriminalistid, ja läks siis kööki peainspektor Blairi, teda vihkava jässaka glasgowlase, ja Blairi abilise Jimmy Andersoni juurde.

Hamish kandis ette, mida ta oli leidnud. „Ma arvan, et see on kapten Davenport,” ütles ta. „Ja meil oleks mõistlik see korstnapühkija üles otsida.”

„Hakka siis tegutsema,” nähvas Blair, „ja jäta see siin ekspertidele.”

Maja ees oli lühike sissesõidutee, mida varjutasid puud ja põõsad. Rattajäljed killustikul näitasid, et korstnapühkija oli sõitnud maja küljel paikneva köögiukse juurde.

Hamish läks kõigepealt poodi, kus Jock Kennedy ja tema naine Ailsa leti taga askeldasid. Ta rääkis neile, mis oli juhtunud, ja pöördus siis abipalvega Ailsa poole: „Ma arvan, et proua Davenportile kuluks veidike naiste seltskonda ära.”

„Ma lähen kohe sinna,” ütles Ailsa.

Seejärel suundus Hamish nõmmele hütti, kus elas Pete Ray. Ta koputas, aga keegi ei vastanud. Ta kõndis vanade roostetavate masinajuppide vahel ümber hüti, aga ei näinud mootorrattast. Ta katsus hüti ust ja avastas, et see on lahti. Ta läks sisse, vibutades taskulambiga sinna-tänna, sest ta teadis, et hütis pole elektrit. See koosnes ühest toast vedelgaasihjuga nurgas, räpase ülestegemata voodiga seinä ääres, vana raudpliidiga ja ajakirjakuhja voodi kõrval põrandal. Kardinaga eraldatud orvas rippus üks korralik ülikond, selle all olid põrandal kuhjas aluspesu ja mustad kampsunid.

Hamish läks tagasi välja, tundes heitumust. Ta ei suutnud ette kujutada, et Pete suudaks toime panna nii arutu ja viimistletud mõrva. Hamish võttis telefoni ja helistas Jimmy Andersonile. „Ma ei leia Pete’i kusagilt,” ütles ta.

„Blair lasi ta tagaotsitavaks kuulutada,” ütles Jimmy, „kuigi ma ei saa aru, kuidas võiks üks vanamoodsal mootorrattal korstnapühkija järsku nähtamatuks muutuda.”

„Mina saan,” ütles Hamish tõsiselt.

„Mida?”

„Mis siis, kui korstnapühkija segas mõrvarit, mõrvar tappis ta, viis tema ja mootorratta lähimasse turbarabasse ja kaotas nad lihtsalt ära?”

„Võib kindel olla, et sina ajad ikka asjad keeruliseks.”

Ent järgmisel päeval leiti Pete nõmmelt surnuna. Selgus, et ta oli sõitnud mootorrattaga kanarbikku peitunud lohku ja lennanud vastu teravat kivi. Ta kael oli murdunud. Käes oli tal juuste

ja verega kaetud kang. Külgkorvist leiti hõbedast küünlajalad, kapteni rahakott ja Milly ehted. Pete oli kaptenile vahele jäänud ja ta tapnud.

Järgmisel õhtul, kui Jimmy Lochdubhi politseijaoskonda külastas, leidis ta eest halvas tujus Hamish Macbethi.

„Ma ei usu seda!” prahvatas Hamish. „Mitte Pete. Tal oli hea süda ja ta armastas oma korstnaid. Ta oli veidi lihtsameelne. Aga halb? Mitte mingil juhul!”

„Oh, rahune maha ja anna mulle üks klõmakas,” ütles Jimmy.

Hamish valas talle sortsu viskit. „Lugu on sedasi,” ütles ta. „Davenport ütleb naisele, et läheb välja jalutama ja kui keegi tema järele pärib, siis ta läks välismaale.”

„Sa oled jälle politsei arvutisse sisse muukinud,” süüdistas Jimmy.

Hamish eiras märkust ja jätkas: „Oletame, et ta kohtub selle inimesega ja nad kõnnivad tagasi maja juurde. See inimene tülitseb Davenportiga ja lööb tal kangiga pea sisse, ja siis hüppab korstnast välja Pete nagu mõni halb haldjas. See on üks neist vanamoelistest korstendest, kus on ronimispulgad ajast, kui korstnapühkija poisi üles saatis. Pete oleks võinud ise sinna üles minna. Ta oli vaid luu ja nahk. Mõrvar tapab ta, võtab paar asja, et jätta mulje, nagu oleks Peter olnud ka röövel, paneb ta külgkorvi ja viib nõmmele, et lavastada kogu see õnnetus. Ta tuleb tagasi majja ja otsib midagi, mida tal vaja on, ei leia seda, topib kapteni vihahoos korstnasse, kuna ka kapten on üsna sale, ja jääb lootma, et läheb aega, enne kui surnukeha leitakse.”

„Ah, ole nüüd, Hamish. Lase minna.”